MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
ANNA FELICE

Seduta tal-11 ta' Ottubru, 2011

Rikors Numru. 15/2007

Josephine Mary Vella

vs

Direttur tal-Akkomodazzjoni Socjali;
L-Avukat Generali u l-Kazin tal-Banda San Leonardo ta’ Hal Kirkop

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta’ Josephine Mary Vella li, in forza tieghu, wara li ppremettiet illi:

Hija proprjetarja tal-fond numru 14, Kirkop Square, Kirkop.

Dan il-fond kien gie rekwisizzjonat fit-3 ta’ Dicembru, 1955 permezz ta’ ordni ta’ rekwizizzjoni numru 14349A, u gie

mill-awtorita' kompetenti allokat lill-Kazin tal-Banda San Leonardo ta' Hal Kirkop;

Il-persuni allokati fil-fond mill-Awtorita' kompetenti qatt ma gew rikonoxxuti bhala inkwilini mis-sidien u l-kera baqghet tithallas lis-sidien minghand l-intimat;

L-intimat, awtorita' kompetenti, qieghda thallas lir-rikorrenti s-somma ta' tletin Lira Maltija (Lm30) fis-sena bhala kumpens ghat-tehid ta' dan il-fond;

Il-kazin tal-banda fuq imsemmi pproceda minghajr l-awtorita' tas-sidien biex jaghmel alterazzjonijiet u tibdil estensiv strutturali fil-fond b'mod li snatura l-istess fond u l-kawza hsara irreparabbli;

L-ordni ta' rekwizizzjoni fuq imsemmija ma hiex fl-interess pubbliku u ma hemm l-ebda proporzjonalita' jew bilanc bejn il-kumpens li qieghed jithallas lir-rikorrent u l-valur attwali tal-fond fuq is-suq illum;

Inoltre dan l-istat ta' fatt ilu llum jipperdura ghal 52 sena u ma hemm l-ebda prospettiva li f'xi futur ragjonevoli, ir-rikorrenti sejra timpussessa lura ruhha mill-fond mehud mill-poter taghha;

Inoltre dan l-agir fil-konfront taghha huwa wiehed diskriminatorju fir-rigward tat-tgawdija minnha tal-proprjeta' taghha, billi hija qieghda terfa' l-piz kollu fir-rigward l-allokazzjoni tal-istess fond li suppost jinkombi fuq l-istat;

Dan l-agir abbusiv u diskriminatorju tal-awtoritajiet kompetenti jammonta ghall-ksur tad-drittijiet fondamentali tar-rikorrenti ghat-tgawdija tal-proprjeta' taghha kif ukoll li ma ssofriex diskriminazzjoni fit-tgawdija ta' dan id-dritt u dan bi ksur tal-artikolu 1 tal-ewwel Protokoll u tal-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-drittijiet tal-Bniedem.

Titlob l-attrici tghid ghalfejn din l-Onorabbli Qorti joghgobha:

Tiddikjara li bl-ordni ta’ rekwizizzjoni fuq imsemmi u t-tehid kontinwat taht rekwizizzjoni tal-fond taghha fuq imsemmi 14, Kirkop Square, Kirkop, qed jigu miksura d-drittijiet fondamentali taghha ghat-tgawdija tal-proprjeta’ u ghan-non diskriminazzjoni protetti mill-Artikolu 14 u l-ewwel Artikolu tal-ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea u dan minhabba u fic-cirkostanzi fuq premessi;

Tikkundanna lill-intimati jhallsu lir-rikorrenti kumpens xieraq u adegwat ghat-tehid ta’ pussess tal-proprjeta’ taghha fuq imsemmija kif fuq inghad u kumpens ghall-ksur tad-drittijiet taghha fondamentali fuq imsemmija liema kumpens jigi likwidat f’dak l-ammont li jidhrilha xieraq dina l-Onorabbli Qorti;

Taghti dawk il-provedimenti kollha li jidhrilha xierqa u opportuni biex titnehha effettivament il-vjolazzjoni tad-drittijiet fondamentali taghha inkluz ordni lill-intimat biex jirritornalha l-pussess tal-fond fuq imsemmi;

Bl-ispejjez u bl-ingunzjoni tal-konvenut ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta tal-Avukat Generali u d-Direttur tal-Akkomodazzjoni Socjali fejn dawn eccepew illi:

Preliminarjament, dina l-Onorabbli Qorti ma hijiex konsentita illi tezamina l-materja in kwistjoni bbazata fuq allegat ksur tal-Konvenzjoni Ewropea.

The Commission has no competence to examine complaints concerning matters which take place before the entry into force of the treaty or the date of ratification by the state in Question (Law of the European Convention on Human Rights, Harris Boyle and Warwick, pg. 640).

L-Artikolu 7 tal-Kapitolu 319 li jinkorpora l-Att imsemmi awtomatikament inehhi mill-applikabilita’ tal-Konvenzjoni kull ksur li seta’ twettaq,kien b’liema mezz kien, qabel it-30 ta’ April 1987, id-data operattiva meta dak l-Att dahal fis-sehh.

Fuq il-mertu u bla pregudizzju ghas-suespost:

i. Ma hemm ebda ksur tal-artikolu 1 tal-Konvenzjoni Ewropea stante illi:

a. L-ordni ta’ rekwizizzjoni numru 14349A saret skond il-ligi;

b. Ir-rekwizizzjoni ma ggibx tehid forzat tal-proprjeta’ izda spussessar pro tempore tal-uzu u tal-amministrazzjoni tal-fond rekwizizzjonat (Joseph John Edwards v. Direttur tal-Akkomodazzjoni Socjali, 25.2.2005);

c. L-interess pubbliku jikkomprendi kull aspett tal-hajja socjali tal-pajjiz inkluz uzu minn socjeta’ filantropika (Albert Galea v. Onor. Dr. Patrick Holland nominee, 29.1.1980);

d. Di piu’, l-iskop pubbliku jista’ jkun kemm dirett kif ukoll indirett: ghaldaqstant proprjeta’ privata tista’ sahansitra tittiehed biex jigu promossi attivitajiet kummercjali li jkunu direttament jew anke indirettament fl-interess pubbliku, sakemm dak l-interess pubbliku, dirett jew indirett, jibqa’ jissussisti ghall-perjodu kollu ta’ dik l-interferenza (Agnes Gera de Petri Testaferrata Bonic Ghaxaq v. Kummissjoni tal-Artijiet, 8.1.2007);

e. Illi meta l-iskop pubbliku jkun wiehed socjali, il-valur li jigi pretiz minn sid il-fond bhala kumpens tal-uzu li qed isir mill-fond ma jistax jitkejjel mal-valur li l-fond igib fis-suq: dement illi l-ammont, zghir kemm hu zghir, “*pursues a purpose of general interest which was not manifestly without foundation*”, dan huwa gustifikat u legalment accettat (Mellacher and Others v. Austria, 1989).

ii. Ma hemm ebda ksur tal-artikolu 14 tal-Konvenzjoni Ewropea stante illi f’sitwazzjonijiet simili mhux qed jigu trattati b’mod differenti minghajr ebda gustifikazzjoni ragjonevoli u oggettiva u fejn ma hemmx proporzjonalita’ ragjonevoli bejn il-mezzi u l-ghan intenzjonat.

Ghaldaqstant it-talbiet tar-rikorrenti ghandhom jigu michuda fil-fatt u fid-dritt.

Rat in-nota tal-intimat Direttur tal-Akkomodazzjoni Socjali u l-Avukat Generali li permezz taghha irrinunzjaw ghall-ewwel eccezzjoni mressqa minnhom.

Rat ir-risposta tal-Kazin tal-Banda San Leonardo ta’ Hal Kirkop li laqa’ l-kawza billi sostna illi:

Effettivament il-fond bin-numru 14, Kirkop Square, Kirkop, gie rekwizizzjonat fit-3 ta’ Dicembru 1955 permezz ta’ ordni ta’ rekwizizzjoni numru 14349A mill-awtorita’ kompetenti u allokat lill-Kazin tal-Banda San Leonardo;

Kap. 125 tal-Ligijiet ta’ Malta

L-esponent isostni illi l-Artikolu 8 tal-Kap. 125 jghid illi d-Direttur jista’ f’kull zmien, b’ittra ufficjali, jordna lir-rekwizizzjonat li jirrikonoxxi l-inkwilin ta’ fond taht Ordni ta’ Rekwizizzjoni. Id-Direttur intimat ma kienx marbut li jaghmel tali procedura sabiex jigi rikonoxxut l-esponent.

Fil-kawza Carmen Cassar vs Direttur ghall-Akkomodazzjoni Socjali (deciza 30 ta’ Gunju 1997), il-Qorti ta’ Appell sostniet illi ‘*ghandu jkun car mid-dispozizzjoni espressa tal-ligi illi: dan is-subinciz (cioe’ Art. 8 tal-Kap. 125) jaghti diskrezzjoni lid-Direttur tal-Akkomodazzjoni Socjali li jaddotta din il-procedura ta’ rikonoxximent. Ma jimponi fuqu l-ebda obbligu jew dover li hekk jaghmel.’* (parentezi mizjuda)

Tibdil fil-fond de quo

In oltre, mhux minnu illi l-Kazin intimat-esponent ipproceda minghajr l-awtorita’ tas-sidien biex jaghmel alterazzjonijiet u tibdil strutturali. Ghandu jinghad illi kif se tirrizulta mit-trattazzjoni ta’ din il-kawza illi s-soqfa tal-fond kienu waqghu u l-istat tieghu kien wiehed zdingat. Ix-xogholijiet li saru kienu necessarji, inkluzi dawk li saru fil-gnien. Il-fond kien affettwat minn hsara serja u kien thalla fi stat zdingat u kwazi abbandunat. Il-Kazin esponenti

jirrileva illi l-pilastri li kien hemm fil-gnien kienu mhennija u ma kienx hemm statwi jew dekorazzjoni ohra.

Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll

L-Ordni ta' Rekwizizzjoni odjerna ma tistax titqies bhala ksur tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll u dan ghaliex bil-hrug ta' tali ordni tinholoq sitwazzjoni li bih proprjetarju jigi spossessat mill-bini tieghu u hu obbligat li jirrilaxxja kull kontroll fuq dak il-bini li jippossjedi u jhallih f'idejn l-awtorita' rekwizizzjonanti izda ma ggibx maghha trasferiment tal-proprjeta' mis-sidien ghal ghand l-awtorita' rekwizizzjonanti u s-sidien huma intitolati li jippercepixxu l-kera minghand l-inkwilin. L-Artikolu wiehed [1] tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni jaghti dritt lill-istat li jwettaq dawk il-Ligijiet li jidhrulu xierqa biex jikkontrolla l-uzu ta' proprjeta' skond l-interessi generali.

Fil-kawza 'Attilio Ghigo v. Direttur ghall-Akkomodazzjoni Socjali' (deciza 28/2/2005), il-Qorti Kostituzzjonali qalet illi, '*l-ordni ta' rekwizizzjoni huwa maghmul in forza ta' ligi intiza biex tikkontrolla "l-uzu ta' proprjeta' skond l-interess generali". Fl-implimentazzjoni ta' policies ta' natura socjo-ekonomika, il-margini ta' apprezzament moghtija lill-Istat huma wiesgha hafna. Fir-rigward tal-espressjoni "interess generali", il-Qorti Ewropea ukoll accettat li l-Istat ghandu a wide margin of appreciation u l-Qorti tirrispetta l-gudizzju tal-legislatura kemm-il darba dan ma jkunx manifestament minghajr bazi.*' Ghalhekk l-esponenti isostnu illi r-requisition order saret fl-interess pubbliku ma hemm l-ebda ksur ta' proporzjonalita'.

Diskriminazzjoni

Biex tirnexxi kawza ghad-diskriminazzjoni jehtieg illi tkun komplementata ma' xi dritt iehor enuncjat fil-Konvenzjoni Ewropea. In oltre, il-Qorti ghad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem, fil-kuntest ta' "diskriminazzjoni", tindirizza l-mistoqsija jekk kienx hemm xi vjolazzjoni ta' xi artikolu sustansiv tal-Konvenzjoni. Il-Kazin esponent ma jistax jara ebda ksur ta' tali dritt sostansiv fil-kawza odjerna. Meta wiehed jallega diskriminazzjoni huwa ghandu jipprova illi

persuni illi huma fis-sitwazzjonijiet analogi ma jkunux trattati diversament mill-Istat (Vide l-kaz ta' Litghow and others vs. United Kingdom [1986]). Fil-kawza odjerna ma hemm l-ebda trattament differenti.

Ghaldaqstant, l-esponent jitlob li din l-Onorabbli Qorti joghgobha tirrespingi r-rikors odjern a spejjez interament tar-rikorrenti.

Daqstant il-Kazin esponent ghandu l-unur iwiegeb u jhalli ghall-gudizzju savju u superjuri ta' dina l-Onorabbli Qorti fil-Kompetenza Kostituzzjonali taghha.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-affidavit prodotti.

Semghet xhieda viva voce.

Ikkunsidrat in-nota tal-intimati datata 10 ta' Lulju 2009, li permezz taghha huma rrinunzjaw ghall-ewwel eccezzjoni taghhom.

Ikkunsidrat in-noti ta' sottomissjonijiet imressqa.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Rat li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza.

<u>Fatti</u>

Jirrizulta mill-provi illi r-rikorrenti hija proprjetarja tal-fond Nru. 14, Kirkop Square, Kirkop. Dan il-fond kien gie rekwizizzjonat f'Dicembru tal-1955 u gie allokat lill-Kazin tal-Banda intimat. Peress illi l-intimat Kazin qatt ma gie rikonoxxut bhala inkwilin, baqghet tithallas is-somma ta' Lm30 (tletin Lira) lis-sid mill-awtoritajiet. Imbaghad mis-sena 2008 'l hawn, il-Kazin intimat beda jiddepozita l-kera fil-Qorti. Permezz ta' dawn il-proceduri, ir-rikorrenti qed titlob dikjarazzjoni li dan it-tehid kontinwat tal-proprjeta' taghha huwa leziv tad-dritt fondamentali taghha ghat-tgawdija tal-proprjeta' u huwa ukoll diskriminatorju. Qed

titlob permezz ta' dawn il-proceduri ukoll li din il-Qorti taghtiha rimedju. L-intimati jichdu dan il-ksur allegat.

L-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea

Dan l-artikolu jipprovdi illi:

"*Every natural or legal person is entitled to the peaceful enjoyment of his possessions. No one shall be deprived of his possessions except in the public interest and subject to the conditions provided for by law and by the general principles of international law.*

The preceding provisions shall not, however, in any way impair the right of a State to enforce such laws as it deems necessary to control the use of property in accordance with the general interest or to secure the payment of taxes or other contributions or penalties."

L-interpretazzjoni ta' dan il-provvediment kif konsistentement ritenuta mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet Fondamentali u kif ukoll minn dawn il-Qrati f'dawn l-ahhar snin tesigi zewg ezamijiet li jridu jigu sodisfatti sabiex it-tehid ta' proprjeta' da parti tal-awtoritajiet tista' titqies gustifikata u cioe', il-htiega ta' interess pubbliku u mbaghad il-kumpens xieraq.

Interess Pubbliku

L-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-kawza Dr. Carmelo Vella et vs. Segretarju tad-Djar et (30 ta' Dicembru 1993), li kienet tirrigwarda l-istess proprjeta' li dwarha hija din il-kawza llum, spjegat hekk il-kuncett ta' interess pubbliku.

"*Il-pubbliku interess li f'ismu jittiehdu dawn id-decizjonijiet u jsiru dawn l-atti, mill-awtorita' pubblika emanazzjoni tar-'res publica' – l-universalita' tar-'res' li fiha jingabar il-gid komuni tac-cittadini kollha u ghal-liema gid komuni huma diretti l-ligijiet, - qatt ma jista' jkun riferit ghal kwalsiasi interess privat. L-interess huwa dejjem privat meta m'ghandux applikazzjoni ghall-generalita' tac-cittadini, tal-*

universalita' tal-pubbliku fl-Istat. Ir-ragunament fis-sentenza Galea vs. Holland huwa fallaci ghaliex l-uzu ta' fond ghall-skopijiet kulturali, jista' jkun maghmul fl-interess pubbliku jekk l-attivita' kulturali tkun maghmula minn awtorita' pubblika u mhux meta tkun maghmula minn persuna jew assoccjazzjoni privata, billi l-uzu, fl-ewwel lok, huwa fl-interess ta' dik il-persuna jew assoccjazzjoni. Il-possibilita' ta' access tal-pubbliku ghal dik l-attivita' ma titrasformahiex b'daqshekk, minn attivita' li hija intrinsikament privata f'attivita' intrinsikament pubblika. U di fatti dik l-accessibilita' tista' tigi ristretta u limitata kif jidhirlu l-interess privat."

Qalet ukoll:

"*Din il-Qorti, fl-imsemmija sentenza Galea vs. Holland kienet argumentat illi galadarba l-Edukazzjoni hija ta' interess pubbliku allura ghandu jkun hemm skejjel li jippropagaw l-edukazzjoni. Dan izda m'huwiex logikament preciz – ghaliex il-punt m'huwiex jekk l-Edukazzjoni hijiex ta' interess pubbliku, izda jekk huwiex fl-interess pubbliku li l-Istat jipprovdi fond immobbli, ghal skola privata billi jirrikwizizzjona proprjeta' privata. Jekk dan ma jigix precizat, il-koncett ta' interess pubbliku jigi improprjament estiz ("portata mill-aktar estensiva") biex jawtorizza l-indhil tal-Istat f'kull attivita' koncepibbli, inkwantu llum, prattikament, kull attivita' tinteressa l-istat modern, u ghalhekk flok mal-koncett iservi sistema demokratiku, jigi jservi sistema totalitarju. Kif facilment jista' jigi intuwit, proprju ghaliex m'hemm ebda limitazzjoni koncettwali dan il-kwalita' ta' "interess pubbliku" jista' facilment jasal ukoll biex jimmina anke d-drittijiet u libertajiet fundamentali, billi skond l-Art. 32 tal-Kostituzzjoni, kull persuna hija intitolata ghad-drittijiet u libertajiet fundamentali, jigifieri d-dritt ghall-hajja, liberta', sigurta' tal-persuna, it-tgawdija ta' proprjeta' u l-protezzjoni tal-ligi, il-liberta' ta' kuxjenza, ta' espressjoni u ta' assoccjazzjoni pacifika u r-rispett ghall-hajja privata u familjari tieghu – liema drittijiet pero' huma suggetti ghar-rispett tad-drittijiet u l-libertajiet ta' ohrajn u ta' l-<u>interess pubbliku</u>. M'huwiex ghalhekk possibli ghal din il-Qorti li taqbel ma' dawk il-konnotazzjonijiet tal-interess pubbliku li semmew.*"

Din il-konsiderazzjoni baqghet ferma matul is-snin. Ricentement fil-kawza “Grech et vs. Direttur tal-Akkomodazzjoni Socjali et” (7 ta’ Dicembru 2010), rega’ ntqal illi:

“*L-interess pubbliku qatt ma jista’ jirreferi ghall-interess essenzjalment privat, u l-interess hu dejjem privat meta ma ghandux applikazzjoni ghall-generalita’ tac-cittadini, tal-universalita’ tal-pubbliku fl-Istat, u dan ghaliex jekk ma jigix precizat sew il-kuncett ta’ interess pubbliku, dan jista’ jintuza biex jimmina d-drittijiet u l-libertajiet fundamentali tal-bniedem kif protetti bil-Kostituzzjoni u bil-Konvenzjoni Ewropea.*”

Dan stabbilit, wiehed ma jridx sforz mentali kbir biex jasal ghall-konkluzjoni li lanqas il-kundizzjoni l-ohra qatt ma giet sodisfatta. Kera irrizorju ta’ tletin Lira Maltin m’hija kumpens xejn. Bit-test skond id-decizjonijiet, per ezempju, Edwards vs. Malta (24 ta’ Ottubru 2007) u Ghigo vs. Malta (17 ta’ Lulju 2008), f’ghajnejn il-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea, il-piz fuq ir-rikorrenti huwa “a disproportionate and excessive burden” (ara f’dan is-sens Gatt et vs. Avukat Generali – deciza mill-Imhallef T. Mallia fil-15 ta’ Lulju 2010, konfermata mill-Qorti tal-Appell fil-5 ta’ Lulju 2011).

L-intimati, min-naha taghhom ma jaqblux ma’ dan l-insenjament u jelaboraw hafna fuq is-siwi socjali u kulturali tal-kazini tal-banda. Din il-Qorti ma trid tnaqqas xejn minn dan is-siwi. Madanakollu hija tal-fehma, kif intqal aktar ‘il fuq, li dan ma jammontax ghall-interess pubbliku kif rikjest mill-Konvenzjoni u interpretat mill-Qrati.

Fid-dawl ta’ dan il-principju, il-Qorti hi tal-fehma li t-tehid tal-proprjeta’ tar-rikorrenti ghall-uzu ta’ kazin tal-Banda huwa lezi ta’ dritt fondamentali taghha kif sancit mill-konvenzjoni fuq citata.

<u>Diskriminazzjoni</u>

L-Art. 14 tal-Konvenzjoni Ewropea jipprovdi illi:

"***Article 14 – Prohibition of discrimination***

The enjoyment of the rights and freedoms as set forth in this Convention shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social sign, association with a national minority, property, birth or other status."

Hawnhekk ukoll din il-Qorti tqis li d-dritt tar-rikorrenti gie mittiefes. Ghalkemm l-intimati jargumentaw illi ma ngabet ebda prova ta' dan mill-istess rikorrenti, ma jistax jitqies, kif isostnu l-intimati, li l-allegazzjoni saret "in vacuo". It-tehid sar minn fost kumpless shih ta' bini li, fiz-zmien mod, u issa iehor, jikkomponi r-rahal. Huwa fatt ovvju illi ma ttiehdux id-djar kollha fir-rahal biex jitgawdew mill-kazin. Ittiehdet, u ghadha qieghda tittiehed taghha biss. Hi wahedha qed terfa' l-piz impost fuqha mill-awtoritajiet biex jinqeda l-kazin. Tali sitwazzjoni fil-fehma ta' din il-Qorti hija minnha nnifisha diskriminatorja.

Ir-rikorrenti tilmenta ukoll illi l-intimat Kazin tal-Banda ghamel alterazzjonijiet fil-fond de quo, liema alterazzjonijiet ikkawzaw hsara fih u fil-fatt snaturawh. Dan l-ilment, ghalkemm jidher li ghandu mis-sewwa, ma jaqax fl-ambitu ta' dawn il-proceduri, li huma ta' indoli kostituzzjonali u ghalhekk m'huwiex ser jigi konsiderat mill-Qorti f'dawn il-proceduri.

<u>Rimedju</u>

Galadarba, il-Qorti stabbiliet li t-tehid tal-fond huwa lesiv tad-drittijiet tar-rikorrenti, din il-Qorti ser tordna li, fi zmien ragjonevoli li ser jigi impost, l-istess intimati ghandhom jirritornaw il-fond lir-rikorrenti (ara Montanaro Gauci vs. Direttur tal-Akkomodazzjoni Socjali – deciza fid-9 ta' Dicembru 2010).

<u>Kumpens</u>

Jibqa’ mbaghad il-kalkolu tal-kumpens li ghandu jinghata lir-rikorrenti. Sabiex tistabilixxi dan, il-Qorti ghamlet diversi konsiderazzjonijiet.

i. Il-valur tal-fond. Dan gie stabbilit mill-perit mqabbad mill-istess rikorrenti li huwa ta’ Lm180,000 L-istess perit stima ukoll il-valur lokatizju tal-fond.

ii. Il-fatt li r-rikorrenti jew aventi causa taghha accettaw kera minghand l-awtoritajiet m’huwiex qed jinghata piz ghar-raguni li l-ammont huwa irrisorju.

iii. Id-durata twila tat-tehid li ghadu ghaddej, liema tehid ir-rikorrenti jew l-aventi causa taghhom dejjem ittentaw jikkumbattu skond ir-rimedju lilhom accessibbli tul iz-zminijiet.

iv. L-Artikoli 41 tal-Konvenzjoni Ewropea li jipprovdi illi:

“***Article 41 – Just satisfaction***

If the Court finds that there has been a violation of the Convention or the protocols thereto, and if the internal law of the High Contracting Party concerned allows only partial reparation to be made, the Court shall, if necessary, afford just satisfaction to the injured party.”

v. F’dan il-kuntest il-Qorti m’hijiex qed tikkundanna hlas ta’ danni civili izda ta’ kumpens (Ara Gatt et vs. Avukat Generali et [5 ta’ Lulju 2011]).

vi. Il-fond ser jigi ritornat lis-sid.

vii. Dan il-kumpens ghandu jithallas miz-zewg intimati stante li kien il-kazin intimat li dejjem gawda mis-sitwazzjoni ingusta li sofriet ir-rikorrenti u li ghadha qed issofri. Madanakollu, galadarba id-durata tal-ingustizzja kienet dejjem bil-kunsens tal-awtoritajiet huma dawn tal-ahhar li jridu jerfghu l-parti l-kbira tal-piz tal-kumpens.

Fid-dawl ta’ dawn il-konsiderazzjonijiet, il-Qorti qieghda tiffissa l-ammont ta’ kumpens ghal sittin elf Ewro (€60,000).

Ghal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti taqta’ u tiddeciedi billi:

1. Tilqa’ l-ewwel talba tar-rikorrenti;

2. Tilqa’ t-tieni talba u tikkundanna lill-intimati jhallsu lir-rikorrenti s-somma ta’ sittin elf Ewro (€60,000) bejniethom. Din is-somma ghandha tithallas in kwantu ghal tlett kwarti mill-intimat Direttur ghall-Akkomodazzjoni Socjali u kwart mill-Kazin tal-Banda intimat;

3. Tilqa’ t-tielet talba u tordna lill-Kazin tal-Banda San Leonardo ta’ Hal Kirkop biex fi zmien tlett xhur mil-lum jizgombra mill-fond 14, Kirkop Square, Kirkop, u jirritorna l-pussess tal-istess fond lil Josephine Mary Vella.

L-ispejjez tal-kawza jithallsu mill-intimati fi kwoti indaqs bejniethom.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------